

ALDRIG MERE KRIG stiftet 17. oktober 1926. Dansk sektion af WAR RESISTERS INTERNATIONAL

Pacifisme
 Militærnægtelse
 Civil ulydighed
 Ikkevold
 Freds – og
 Konfliktløsning

INDHOLD

De fæle russere spiller med musklerne
af Jan Øberg 2

Fredsvagten lever
Af Peter Henning 4

Moderne vikingetid
af Henning Sørensen, Grenå 4

EUs kontrol over våbenhandel er papirtynd
af Tom Vilmer Paamand 6

Det militariserede EU
af Rina Ronja Kari 9

Danmark i front mod tortur – næsten
af Tom Vilmer Paamand 10

Det drejede sig om at undgå atomvinteren
af Arne Hansen 11

Heksejagt på Fredsaktivister
af Tom Vilmer Paamand 12

Voldens uvæsen
af Jørgen Dragsdahl 16

Ambitiøs arbejdsplan for Fredsministerium 190
af Hasse Schneidermann 190

Geert Grønnegaard takker af
af Arne Hansen 190

Kan du være fredelig på Facebook 211

Et spørgsmål om militær
af Poul Pedersen 211

Kom til Aldrig Mere Krigs Årsmøde.....222

Mød Isabel Bramsen
 fra CRIC, det ny freds-
 forskningsinstitut,
 den 26. april.

Kom med til
Årsmødet i
Aldrig Mere Krig
 den 27. april.

Møderne foregår i en
gammel nægterlejr
ved Silkeborg.

Kan du være
fredelig på
Facebook?

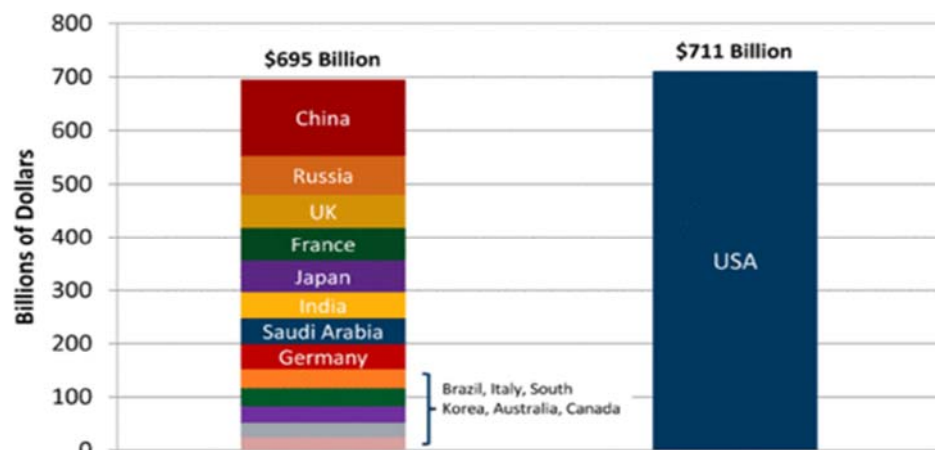

DE FÆLE RUSSERE SPILLER MED MUSKLERNE...

Af Jan Øberg

Man behøver ikke at elske Rusland men kunne danske eksperter og medier bare en gang imellem anvende lidt indlevelse?

Den 26. februar bragte dagbladet Politiken en forsideartikel med to eksperter, der udtaler sig om den russiske militærøvelse. Overskriften: ”Eksperter: Putins militærøvelse skal skræmme EU. Rusland advarer politikere i både EU og Ukraine med militærøvelse.”

Ruslands militære udgifter udgør cirka 13% af USAs, 33% af EUs og 9% af NATOs, i følge SIPRI, Stockholms Internationale Fredsforskningsinstitut. Så medmindre eksperter anser at ledelsen i Moskva er vanvittige er den trussel nok til at overskue. Dog kaldes øvelsen ”foruroligende” og ”overraskende”: ”Russerne gør det klart, at de ikke vil acceptere EUs tilnærmelser til Ukraine. Hidtil har vi alle troet, at det, som Rusland ikke vil finde sig i, er når NATO får nye medlemmer i Ruslands nærområde. Det handlede Ruslands krig i Georgien i 2008 om. Denne optrapning fra russisk side er i virkeligheden det mest foruroligende i hele forløbet”, siger Mette Skak.

Hvad lænken mellem militærøvelsen og EUs ”tilnærmelser” handler om er ikke ganske klart. Det er nu 20 år siden Ukraine underskrev en partnerskabsaftale med EU – men det er stadig kun omkring halvdelen af Ukraines folk, der vil gå den vej og mindst en tredjedel, der ikke vil. Ekspertisen giver indtryk af at de fæle russere i Moskva bestemmer hvad Ukraine skal og ikke skal.

Der er nogle perspektiver som stort set aldrig bliver taget op i det danske militærvenlige, anti-russiske, pro-amerikanske forsknings- og mediemiljø. Et af dem er at *alle* løfter USA/Vesten gav Gorbatsjov (kun mundtligt) om ikke at ekspandere østpå er blevet brudt. Kun et par år efter at Muren var faldet var Clinton-administrationen i fuld gang med at udvide NATOs sfære med militære raadgivere i ministerier, baser og invitationer til medlemskab på en omringningsfront fra de

baltiske republikker til Tblisi, inklusive tossekrigen i Kosovo, der *realpolitisk* handlede om at kunne bygge Bondsteel-basen dér – den største uden for USA siden Vietnam-krigen – snarere end om et nyt påstået folkemord.

I tråd hermed falder også det destabiliserende Missilskjold, hvis hovedfunktion naturligvis intet har at gøre med Iran men med at kunne udkæmpe en atomkrig på mere ”favourable” vilkår. At Rusland i dette spil skulle have *sikkerhedsinteresser* af både historiske og aktuelle grunde – nej, så megen indlevelsessevne findes der ikke i de nævnte kredse. Et andet er at fortællingen om disse ting altid handler om de onde, autoritære og de gode demokratiske landes støtte til de gode, demokratiske ofre herfor. Denne friheds- og demokrati-politik bør dog nok snarere kaldes regimeforandring. Også i tilfældet Ukraine. Statsmænd taler om smukke *motiver* – men stater forfølger *interesser*. Også interesser, der ikke altid er så noble.

Kritikere af vestlig politik – ikke mindst i USA – har skrevet nok så meget om de fem milliarder US dollars, der er blevet brugt på at hjælpe den ikke helt demokratiske opposition i Ukraine, der indeholder en foruroligende mængde nationalistiske, russofobiske, antisemistiske og ny-nazistiske elementer. Men ikke et ord om dette i mainstream-pressen, heller ikke Politiken.

Fjollede rapporter gjorde en del ud af den amerikanske viceudenrigsminister Victoria Nulands oopppps ”Fuck EU” – men overså at hele samtalen hvor de fire bogstaver blev udtalt handlede om hvordan USA skulle fremme alternativt bremse hvem der skulle blive de fremtidige ledere i Ukraine.

Indblanding i suveræne staters interne anliggende er ikke netop fremmed for USA, og der ligger jo en god portion psyko-projektion i det, når Kerry siger at dét håber han Putin ikke vil gøre. Det er nok heller ikke for sjovs skyld at USAs vicepræsident Joe Biden på få uger talte 9 gange med den nu flygtede præsident – sidste gang med ord som kan tolkes i retning af at ”du er færdig, kammerat!”

For nu at sammenfatte, så trives den kolde krigs paradigme stadig – uanset virkelighedens forandringer. Vesten *kan* ikke leve uden fjender, fordi man *må* have fjender for at kunne legitimere sin oprustning, ekspansion og interventionisme. Vend blot om på hønen og ægget så har du en nøgle. Men eksperter og institutter kan ikke påregne at få bevillinger hvis de bruger dén nøgle. Derfor skal man være forsigtig med at tro på dem, der af journalister udnævnes til eksperter.

Bent Jensen-sagaen er blot en ekstrem udgave af dette syndrom 25 år efter Murens fald og Sovjetunionens og Warszawapagtens opløsning. Havde han skrevet kritisk om USA ville han være blevet tiet ihjel. Den frie forskning og de frie medier indebærer friheden til at tilpasse sig og ikke udfordre vort eget magtsystem, kun de andres.

Jan Øberg er medstifter og direktør for tænketanken Den Transnationale Stiftelse for Freds- og fremtidsforskning. Hans skrivelser på dansk kan følges via: JanOberg.wordpress.com/2014/02/28/de-faele-russere-spiller-med-musklerne/

FREDSVAGTEN LEVER

Af Peter Henning

Sidste år da man besluttede at trække vore tropper hjem fra Afghanistan diskuterede vi, om vi nu skulle lukke Fredsvagten. Men så på det nordiske ministermøde – hvor præsident Obama kom på besøg – lovede statsminister Helle Thorning-Schmidt at støtte USA i alt hvad det gjorde med Syrien. Heldigvis for vores statsminister måtte Obama dæmpe sin indsats i Syrien. De borgelige statsministre fra de andre lande bakkede tilsyneladende ikke op om vores statsministers holdning. Denne holdning, og daværende krigsminister Nick Hækkerup udtalelser, og at der stadig er ca. 300 danske soldater i Afghanistan, stoppede diskussionen. FREDSVAGTEN FORTSÆTTER!

I september fik vi en invitation til at deltage i uddelingen af årets *Aachener Friedenspreis*. Aachen er en katolsk by tæt på den hollandsk-belgiske grænse. Det var kejser Karl den Stores hovedkvarter. Til ære for ham oprettede man en Karl den Stores Pris. Da man gav den til Kissinger mødte det bred modstand, og med opbakning fra fagforeninger og fra både katolikker og protestanter mm, og til sidst også fra bystyret, har fredsprisen nu bestået i 25 år.

I 2013 blev prisen givet til tre gymnasier (alle navngivet efter pacifister), fordi de havde nægtet at modtage propagandaofficerer fra den tyske hær. Det tyske *Bundeswehr* kan ikke skaffe soldater nok, og har derfor fået mangedoblet bevillingerne til dette arbejde. Den internationale pris gik til en aramæisk biskop, der i det kurdiske Irak havde oprettet en skole. Fredsvagten er blevet indstillet til at få denne internationale pris i 2014. Denne fredspris er i Tyskland en meget anerkendt pris, og får vi den så kan vi være stolte. Vi håber at en sådan international anerkendelse kan vække mediernes bevågenhed. Vi har trods alt nu stået foran Christiansborg hver dag i 12 år og 5 måneder.

Aachener-friedenspreis.de/english

FÆRRE NÆGTER – MEN DET ER IKKE ØGET KRIGSLYST

Mens der i 2005 var 546 [militærnægtere](#), er tallet styrtdykket siden. Året 2012 gav kun 74 militærnægtere, det forventede tal for 2013 var 53, og i 2014 er der kun planlagt plads for 38 nægtere i alt. Tallet skyldes ikke at der nu procentvis er færre uvillige, men er mest en konsekvens af at der indkaldes færre, samtidig med at mere end [95 procent](#) af de værnepligtige har meldt sig frivilligt, så statens behov for at tvangsudskrive folk til militærtjeneste er begrænset. Tom

MODERNE VIKINGETID

Af Henning Sørensen, Grenå

Nu er der igen forargelse over, at muslimer fra Danmark – også gymnasieelever – rejser til Syrien for at deltage i Jihad / Hellig krig. Er det da værre, end at regeringen overvejer at sende danske soldater til Syrien? Det påstås, at disse soldater skal skabe fred og demokrati. Skabte det fred og demokrati, da danske vikinger for

få år siden hjalp amerikanerne med at sønderbombe Libyen? Har flere års international krig i Irak skabt fred og demokrati? Og endnu værre i Afghanistan: Krigen der drejer sig om to fattige lande inde bag Afghanistan, hvor der masser af olie og naturgas. Før den kan eksporteres, skal der lægges olie- og gasledninger hen over Afghanistans begrænsede landbrugsjord.

Hvis befolkningen ikke vil forstå det, kan de jo bare kravle op i bjergene, hvor der er endnu mindre landbrugsjord. Og bruge deres krigserfaring til at regulere befolkningstallet, så det passer til de fremtidige levevilkår. Er det demokrati?

ORDET KRIG

Af Per Pendikel i en kommentar på *Information.dk*

Ordet krig i er Ukraine nu brugt så ofte af medier og politikere, at krig er blevet en central del af konflikten. Krig er en mulig udgang. Ufatteligt og meget, meget deprimerende at et Vesteuropa der har oplevet årtier med unik fred med fede typer i mediers og politikeres overskrifter har ordet "KRIG".

Når ordet "KRIG" præsenteres som konfliktløsnings model bør man se på surdejen i køleskabet. Katten eller hunden, og ringe til katte- hundepensionen for få afklaret hvordan de skal klare sig. Se sig om og se efter, hvad det er der skal undværes. Hvad der skal med i bilen. Hvor meget der er plads til.

Når ordet "KRIG" nævnes er det billedet og stanken af lemlæstede menneskekroppe der omtales. Sult og barbari. Det er børn uden forældre der plyndre lig på gader og børn og forældre der plyndre lig. Når politikerne nævner det taler de om kannibalisme. Mennesker æder hinanden i KRIG. Det er som om politikerne forventer, rakterne kun kan sende mod øst. Bomber kun kan falde i øst.

At Europa er Verdens Navle og – aktuelt – at Rusland er alene i Verden mod alle andre. At Afrika, Kina, Indien, de Arabiske lande ikke findes og ingen betydning har. Ingen spørger Europa hvem Europa er. Der er ingen som spørger demonstranten, politikere eller journalisten hvad de forstår ved ordet KRIG når de bruger det. Se dig om i din bolig og find ud af, hvad det er du vil ha' med dig hvis den bryder ud. Tænk over hvad du kan bære efter at have været på flugt i en uge. På flugt fra krigen en uge. Eller tænk på hvordan du forberede dig. Hvornår skal du lade kreditforening være kreditforening og rykke teltpælene op. Hvad du skal stille op med din gamle far på plejehjemmet. Måske dine børn.

Ufatteligt at ordet KRIG findes i overskrifter. I politikers sætninger. Ufatteligt journalister ikke stiller mennesker og politikere til regnskab for brugen af ordet. Som om ingen rigtigt forholder sig til KRIG. At KRIG er en selvfølgelighed i konfliktløsning. Trist og ubehageligt og tænk på din svigerdatter og søn som lige har fået barn og taler om hus. I virkeligheden skal KRIG indgå i overvejelserne som det ser ud. Trist det moderne menneske har udviklet sig dertil.

Information.dk/comment/840084#comment-840084

EUS KONTROL OVER VÅBENHANDEL ER PAPIRTYND

Af Tom Vilmer Paamand

Reglerne er så fulde af smuthuller, at EU-landene fortsat sælger til hvem de vil. Men Danmarks indkøb af kampfly kan fortsat blive ramt.

Det er svært at finde nøjagtige tal for våbenhandel. EU indsamler en masse tal, men definitionerne spænder konstant ben. For eksempel er et kampfly ikke i sig selv et våben, men blot en platform, der eventuelt kan forsynes med våben. EU oprettede i 1998 fælles normer og registre på området, så nu er det jo bare at få det hele talt sammen, men definitionerne er fortsat ret lådne. Herhjemme er de officielle tal omkring ti gange så små, som for det vi andre ville kalde for våben. Som ung journalist troede jeg, at i det mindste den danske del måtte det være muligt at trænge til bunds i, men nej. Danmarks regler er et fint eksempel på de samme problemer, der er i andre EU-lande. Vi har to love, der siges at regulere våbenproduktionen. Disse er så igen underlagt de internationale konventioner på området og EUs overordnede lovgivning. Den ene danske lov er om produktion, og den anden er om eksport – og definitionerne i dem er så forskellige, at en dims der kræver produktionstilladelse, måske kan eksporteres frit. Og en anden dims må måske frit produceres, men slet ikke eksporteres. Tvivlstilfældende er så generelle, at det kan være helt op til fabrikanten selv at afgøre, hvordan han vil kategorisere sit produkt. Tingene bliver ikke nemmere, når de internationale konventioner blandes ind – eller når dybt forskellig statistik fra de mange lande i EU skal sammenlignes. Her er der heldigvis gode forskere som [SIPRI](#), der optæller Verdens Samlede Militærudgifter. Forrige år blev de opgjort til det runde og skræmmende 10 billioner danske kroner – hvilket var mindre end årene før.

Da EU indførte de fælles normer for våbeneksport, var våbenmodstanderne i græsrodsnetværket ENAAT med i processen. Mange troede på, at NU kunne vi gøre en forskel. Jeg var noget mere pessimistisk, og straks efter at reglerne var indført, fandt Tony Blair da også et bekvemt smuthul i dem – og rodede England ind i nogle grimme handler med Sydafrika og Saudi-Arabien, der senere viste sig at rumme korrupsion i milliard-klasse. Men reglerne findes, og presser trods alt en del ting ud i det åbne rum. Samtidig er det et krav, at salgene skal leve op til nogle etiske retningslinjer, *Code of Conducts*, der groft set siger det samme som de danske regler – at man ikke må sælge våben til lande, som vil bruge dem. Sprogbrugen i reglerne efterlader kreativ plads til Tony Blair og ligesindede...

Hvert land skal skrive en slags årsberetning om deres våbeneksport. Det har tvunget også Danmark til mere offentlighed på dette område. Jeg var nød til at køre en offentlighedssag mod Udenrigsministeriet for at få dem i gang, og er fortsat stolt over, at den første frigivne rapport derfor bar mit navn. Desværre

lever indholdet ikke op til forventningerne, da reglerne også her er for løse. For eksempel skal landene angive antallet af udstedte tilladelser, men man skal ned i noterne for at afdække, om en tilladelse dækker eksport af et enkelt jagtgevær, eller et helt krigsskib. De fine grafer over antal er derfor ret meningsløse.

Da tilladelserne er blevet to-årige, giver dette et naturligt udsving hvert andet år. Diverse overfladiske medier laver derfor overskrifter om en fordobling, selv om tallene blot viser den regelmæssige fornyelse af disse to-årige aftaler. Men det er de tal vi har, og trods alt viser de nu også noget om hvilke lande, der sælges til – eller har fået afslag. Danmark er blandt de lande, der fortsat ikke leverer de nødvendige oplysninger til EUs register – sammen med store spillere som Belgien, England og Tyskland. Så uden ordentlig statistik må vi læne os op ad de forskere, der forstår at skønne sig frem. Og vide, at tallene altså er voldsomt upræcise. EUs små lande bliver naturligvis langt overgået af USA og Rusland. Med et voldsomt stort slag på tasken, sælger disse to hver en tredjedel af verdens våben. Igen – tallene er besværlige at sammenligne, for det kunne også argumenteres, at Rusland er en dværg på området sammenlignet med USA, men SIPRIs [sammenligninger](#) får dem trukket op på samme niveau. Det kan jeg bruge her til en nem sammenligning, for ud fra dette løse overslag, forsyner også EUs medlemslande verden med en tredjedel af våbensalget. Halvdelen af de ti største våbeneksporterende i verden er lande i EU. Oven i dette ved vi, at af de 100 største våbenkrejlere (fraregnet Kina), har hver fjerde hovedkvarter i et EU-land. EUs fabrikker kan levere stort set en hver våbentype uanset omfang. EU har også omkring 400 store producenter af håndvåben, ligesom USA har det. På trods af EUs selvpåbudte adfærdsregler er der desværre nok af konkrete [eksempler](#) på huller i lovgivningen. De nye kinesiske jagerfly fik teknik fra England, Columbia fik militært udstyr fra Spanien. Turkmenistan fik tysk overvågningsudstyr. Israel fik pansrede køretøjer fra Holland, og komponenter til kampfly fra Danmark.

Også internt i EU har våbenfabrikkerne fået for meget magt. Europa-Kommissionens har nedsat en ekspertgruppe, der skal finde måder at holde illegale immigranter væk på. Her sad de multinationale militærfirmaer selv med ved bordet, og de rådede selvfølgelig EU til, at firmaernes egen militærteknologi var den rigtige løsning. Det har nu udløst milliard-order på overvågningsdroner og anden dyr teknik til de selvsamme firmaer. På plakaten for dette oplæg stod parolen ”EU skaber krig – ikke fred”. Så firkantet ville jeg ikke selv skære det ud, for jeg vil afslutte med nogle tiltag fra EUs side, hvor tyrkertroen på frihandel får lov til at trumfe nationalstaternes lyst til at støtte egen våbenproduktion. Som alt for bekendt er Danmark ved at indkøbe en masse dyre krigsfly. Danske virksomheder har svært ved at konkurrere med USA og de store EU-lande, og det er ikke kun på grund af det tekniske niveau.

Store lande har både en stor våbenindustri og et stort militær, og regeringerne har derfor mulighed for at udskrive order på tunge våbensystemer til landets egne fabrikker. Det er der mange i EU, der udnytter. Det er statsstøtte til egen industri

for milliarder, som kun er muligt fordi militære indkøb har været undtaget fra frihandelsaftalerne. Danmark kan ikke bestille en ny færge for at støtte et trængt skibsværft herhjemme, uden at sende ordren i internationalt udbud. Men til militæret var dette muligt, og så blev de bestilte krigsskibe tilpasset de danske værfters formåen, mere end militærets behov – for arbejdspladser var vigtigst. Små lande har sjældent en stor nok industri til at de effektivt kan lave sådanne numre. I stedet kræver Danmark modkøb, hvor den udenlandske våbenfabrik garanterer, at en vis del af produktionen lægges herhjemme. Det er ikke nemt for sælgeren, for det er sjældent at danske fabrikker i praksis kan levere noget brugbart. Så prøver man i stedet at blive enige om, at danske fabrikker bygger med på et andet produkt, som den udenlandske leverandør også skal bruge. Men produktet skal fortsat kunne påstås at være af strategisk betydning for Danmark, ellers falder hele dette fiktive cirkus fra hinanden. Det sidste tiår har staten afsat omkring tyve milliarder til modkøbsaftaler, men i dag står seks af disse milliarder ubrugte, da der ikke er kunder nok til de danske produkter. Modkøb er altså en papirleg, hvor den danske stat betaler ekstra for en våbenhandel, mod at få pengene retur som slet skjult erhvervsstøtte. De store EU-lande slås med det samme problem, og dette store hul i frihandelsaftalerne er en af årsagerne til at mange store våbenprojekter bliver unødigt komplicerede. Produktionen af det europæiske krigsfly Eurofighter er spredt ud på en lang række lande, ikke fordi det er praktisk, men fordi de involverede regeringer kræver at få lokale arbejdspladser. Det begynder at ligne mekanikken fra USA, hvor en tilsvarende lokal-protektionistisk politik har bundet amerikanske regeringer til håbløse IC4-agtige våbensystemer. Prisen er eksploderet, og muligheden for rent faktisk at nå til et brugbart resultat er minimale. Men produktionen er spredt strategisk rundt om i USA, baseret på hvor diverse magthavere havde brug for støtte til deres genvalg. Våbenindkøb som de danske jagerfly bliver således ikke så meget et spørgsmål om hvorledes et land eventuelt vil kunne opnå øget sikkerhed, men i hvor høj grad man gennem dette indkøb kan få mulighed for at støtte eget erhvervsliv. Dette besynderlige hul i loven står nu til at blive stoppet, efter [pres fra EU](#).

En [ny lov](#) vil stærkt begrænse den danske stats muligheder for at skrive modkøb ind i våbenkontrakterne. Våbenfabrikken Danish Aerotech i Karup har allerede meldt ud, at fabrikken ikke kan overleve på et frit marked uden modkøb. Dette har fået selv frihandelsprofeterne i Liberal Alliance til at kræve en fortsat dansk undtagelse. Det åbner for at forsmåede flyfabrikker, der ikke fik ordren, vil kunne trække Danmark for EU- retten – så i bedste fald kan EUs dogme om frihandel hjælpe med til, at Danmarks indkøb af kampfly bliver forhalet i årtier.

Ovenstående blev skrevet som et oplæg til [Århus Fredsfestival 2013](#), der havde EU som tema. Tom Vilmer Paamand har som fredsaktivist og journalist arbejdet en del med våbenhandel i samarbejde med det europæiske græsrodsnetværk for våbenkontrol [ENAAT](#), European Network Against Armstrade. Se uforkortet på [FRED.dk/artikler/vaabprod/eu-papir.htm](#)

DET MILITARISEREDE EU

Af Rina Ronja Kari

Igennem de sidste år har der været meget stort fokus på økonomi i EU. Ikke så mærkeligt endda. Men i 2013 skete der et skifte, så der også er kommet større fokus på EU's militære udvikling. Og det går stærkt! I november vedtog EU-parlamentet en betænkning om emnet. Her slår de først og fremmest fast, at EU-parlamentet ønsker en stærkere fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. De konstaterer, at der er sket store geopolitiske ændringer, og at der derfor bør ske en styrkelse af EUs rolle internationalt. Man skal have magt, som man har agt. Da vi i den danske EU-debat er noget uenige om, hvorvidt EU overhovedet har militære ambitioner, så vil jeg tillade mig at nævne, hvordan forskellige danske EU-parlamentarikere har stemt. Ikke for at hænge nogen ud, men fordi det tegner et interessant billede. Et af de steder hvor betænkningen bliver rigtig spændende, er her: ”[parlamentet] er overbevist om, at EU bør råde over stående kampstyrker, som kan sættes ind med meget kort varsel, og som er sammensat af komponenter fra land-, luft-, flåde- og specialstyrkerne og fra en cyberstyrke og har et højt ambitionsniveau”.

EU skal altså have sine egne kampstyrker og de skal være hurtige i aktion. Parlamentet fortsætter med at konstatere, at styrkerne skal kunne sættes ind i alle slags kriser. Og hvem stemte så for dette? Jo, der var en særskilt afstemning om netop dette citat, og her stemte Venstre, Konservative og SF for. Socialdemokraterne undlod at stemme og Folkebevægelsen stemte nej. Et andet sted står der, at EU skal oprette et fælles militær hovedkontor, og der fordelte afstemningen sig på samme måde. De borgerlige og SF ønsker altså lige præcis dét, nemlig en egentlig EU-hær. Samtidig understreger de, at det er beklageligt, at der er sket økonomiske nedskæringer i forsvarspolitik. Samtidig med at EU er gået forrest i et krav om voldsomme nedskæringer på velfærden overalt i EU, ja så er det beklageligt at det også går ud over forsvarsområdet!

Man kan selvfølgelig godt synes, at det er en god idé at udstyre EU med et militær, men personligt er jeg noget bekymret over det. EU siger godt nok, at det skal bruges til at skabe fred og stabilitet, men hvis vi ser på, hvordan EU agerer i den globale verden, så er det jo ikke ligefrem styret af netop dét. Derimod er EU mægtig optaget af at forsvare sine egne interesser, og i at lave aftaler der kommer netop EU til gode. Tænk bare på handelsaftalen med Marokko om, at EU gerne må overfiske i Vestsahara, selv om Marokko har besat Vestsahara ulovligt. Eller tænk på, at EU solgte våben til Gaddafi mod at han skulle stoppe flygtninge før de nåede EUs grænser. Lyder dét, som et projekt vi har lyst til at udstyre med en store militær magt? Nej tak, og derfor er jeg også mægtig glad for vores militære undtagelse – den betyder i det mindste, at vi ikke bidrager til vanviddet.

[Modkraft.dk/blog/rina-ronja-kari/det-militariserede-eu](#)

DANMARK I FRONT MOD TORTUR – NÆSTEN

Af Tom Vilmer Paamand

FNs Torturkonvention skal underskrives af samtlige nationer inden 10 år, og torturen skal stoppes, hvor den fortsat foregår. Danmark står sammen med Chile, Ghana, Indonesien og Marokko bag første del af dette initiativ. En række dialogmøder skal hjælpe de fire andre lande videre – men Danmark lever ikke selv op til konventionen. Vores krige i Irak og Afghanistan har vist, at Danmark villigt udleverer krigsfanger, selv hvor de risikerer tortur. Danmark samarbejder med andre efterretningstjenester om oplysninger, der er fremskaffet under tortur. Og dansk straffelov forbyder ikke specifikt tortur.

Endelig er der Danmarks usædvanligt udbredte brug af isolationsfængsling, som FNs torturekspert i 2009 udtalte ”gav anledning til stor bekymring”. Socialdemokraternes daværende retsordfører Karen Hækkerup bakkede forsigtigt op med at ”der er fanger, der sidder længere, end det er forsvarligt”, og at der er ”klart brug for revurdering af reglerne”. Men hun holdt fast ved, at det ”uden tvivl er et nødvendigt redskab i fængselsverdenen at isolere indsatte – også i mere end to uger”. Den første forstander af Vridsløselille Forbedringshus skrev allerede tilbage i 1867, at ”Isolationsfængsling medfører betydelige farer for fangerne”. Karen Hækkerup er nu justitsminister, og Danmark ligger fortsat i front i vor del af verden med isolationsfængsling, ofte i månedsvi. Forhåbentligt kan de nye samarbejdspartnere hjælpe også Danmark med at rydde op.

Information.dk/490149

INDIEN BULDRER FREM SOM VÅBENKØBER

Verdens globale våbenhandel stiger fortsat, viser SIPRIs nyeste opgørelse, der afspejler det ændrede verdensbillede. Specielt har Sydasiens Indien i front og Golfstaterne øget deres indkøb. Sidste år købte Indien for tre gange så meget, som Kina og Pakistan. Hovedleverandøren her var altovervejende Rusland, med USA og Kina bagefter.

På andre markeder klarede USA sig bedre, så de som våbensælgere deler førstepladsen med Rusland. På en fjern andenplads ligger Frankrig, Tyskland og Kina, og tilsammen sælger disse fem lande trefjerdedele af verdens våben. Europa køber nu færre våben – men er fortsat med til at bevæbne resten af verden, hvor specielt Australien, Sydkorea og Brasilien rustet op.

Tom

SIPRI.org/media/pressreleases/2014/AT_march_2014

AT LAVÉ DRÆBERMASKINER ER IKKE ET ØNSKEJOB...

”Det var ikke mit ønskejob rent etisk, for det er jo en dræbermaskine, vi arbejder med. Men den tekniske udfordring tændte mig, og nu hvor jeg har sagt ja, må jeg bide tænderne sammen og stå ved mit valg. Heldigvis er det en daglig fornøjelse at sidde sammen med så dygtige og sympatiske teknikere, som jeg gør”, fortæller en dansk elektronikingeniør, der har fået job hos norske Kongsberg Defence, der udvikler krydsermissiler.

Tom

DET DREJEDE SIG OM AT UNDGÅ ATOMVINTEREN

Af Arne Hansen

Efter udgivelsen af Bent Jensens bog ”Ulve, får og vogtere” om Den Kolde Krig synes diskursen hurtigt snævret ind til en os-contra-dem optik, hvor det blot drejer sig om at finde ud af om fredsgrupper i fredsbevægelsen så var Sovjets forlængede arm, altså landsforrædere, eller ej?

Som aktiv i 1980ernes nye fredsbevægelse Nej til Atomvåben, så oplevede jeg at NtA-perspektivet var frygten for, at den onde spiral af gensidig frygt og kaprustning mellem magteliterne i USA/NATO og i Sovjetunionen ville ende i en højspændt situation med en altødelæggende atomkrig. En situation, hvor vi så at mistilliden blev bevidst styrket gennem propagandaen fra våbenproducenters profitinteresse og militærets overkill-behov (der i USA førte til ideen om at opnå førsteslagsevne som den ultimative ”løsning”) og kortsynede konservative militaristiske politikere, der bekvemt kunne blive genvalgt ved at læne sig op heraf, og spille på den skabte krigsfrygt og de skrækelige fjendebilleder af modparten. Og åbenbart helt uden tanke for hvordan modparten, den politiske og militære magtelite i Sovjetunionen, måtte tolke situationen og lade deres propagandaapparat udnytte modparten USA/NATOs oprustning og militaristiske politik i sin indoktrinering af egen befolkning med overdrevne fjendebilleder af USA/NATO, som samtidigt kunne bruges til at undertrykke egne dissidenter. Vi i Nej til Atomvåben forstod, at en bæredygtig fred måtte opbygges gennem at skabe en gensidig forståelse for, at freden var fælles og udelelig. Og at det for NtA drejede sig om at arbejde for en afspænding med (en oplevelse af) fælles sikkerhed som målet. Og vi måtte arbejde på at skabe uafhængige fredsbevægelser på græsrodsniveau på begge sider gennem at satse på gensidige græsrods kontakter mellem de adskilte og skræmte civilbefolkninger på tværs af magteliternes gensidige fjendebilleder.

Denne strategi for at udstille og nedbryde disse destruktive frygtskabende og skelsættende fjendebilleder kaldte vi i vore uafhængige fredsbevægelse for ”Afspænding fra neden” – og nogle af os så endvidere strategien som en mulighed for at skabe rum for de demokratiske reformer på begge sider af koldkrigsfronten, som befolkningerne nu engang selv kunne opleve behov for.

B.dk/kultur/laes-i-bent-jensens-nye-koldkrigsvaerk-her

Om kaprustning

Der sidder to mænd med fødderne i samme balje petroleum. Den ene har tre tændstikker – den anden fire.

Ham med de tre tændstikker er helt fra snøven, fordi den anden har én mere.

HEKSEJAGT PÅ FREDSAKTIVISTER

Anmeldelse af Tom Vilmer Paamand

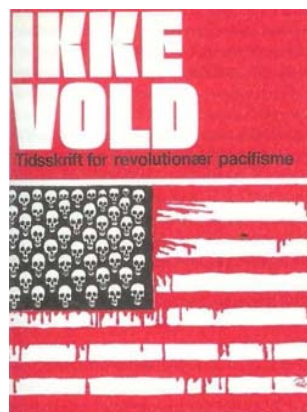
Den endelige dom over fredsbevægelsen er faldet nu. Grundigt dokumenteret, påstår forfatteren Bent Jensen selv, der ikklædt en forskertitel og en statslig millionbevilling har skrevet Danmarks længste læserbrev om Den Røde Fare. Hans bog ”Ulve, får og vogtere” om ”Den Kolde Krig i Danmark 1945-1991” har fået dybt modsatrettede anmeldelser, men historikere vender mest tommelen nedad – og med god grund. Den opmærksomme læser bliver nemlig igen og igen bremset af, at Bent Jensens skrāsikre indlæg trods de mange sider fremstår uden tilstrækkelig argumentation og tyngde. Ved hver ny påstand tænker man, om det virkelig kan passe – og en hurtig tur på internettet giver ofte bekræftende svar, at helt som skrevet var det da heller ikke.

Meget af det er fjollede bagateller, der lige får strammet argumentationen for hårdt. Fx blev Fredsavisen udgivet i 80erne, og fik i lighed med mange tilsvarende lødige publikationer dengang en smule støtte fra Undervisningsministeriet – i bogen kaldes den en ”statsfinansieret publikation”. Vores lille AMK har fået en bladforside med, der rigeligt bastant illustrerer Imperialismen ved at USAs flag er udstyret med kranier og driver af blod. Bent Jensen forsyner billedet med teksten ”Selv pacifister blev martialske under Den Kolde Krig” – uden at det er klart hvorfor den viste kritik af USAs blodige krige skulle påvise, at foreningens medlemmer nu er krigeriske. Måske har det forskrækket ham, at dette nummer af bladet havde en undertitel om Revolutionær Pacifisme, men det var netop fortsat pacifistisk.

Det er simpelthen svært trættende, at alt forfatteren er uenig med skal forsynes med nedsættende bemærkninger. Bent Jensen kan nemlig godt fortælle overskueligt og nøgternt, men det sker desværre kun når han fortæller om ”vennerne”. Sådanne bizarre dækorganisationer som Demokratisk Alliance, Selskabet til Værn for Dansk Folkestyre og Værn om Danmark får opmuntrende ord med på vejen. Den kendte småmilitante aktivisme fra personkredsen nævnes ikke, mens modpartens tilsvarende bøllestreger naturligvis udpensles malerisk.

Bent Jensen spænder hermed ben for sit budskab, da læseren får mistro til også de få steder, hvor forfatteren strejfer ægte afsløringer. Bogen bærer i for høj grad præg af, at forfatteren tydeligvis mere har lede efter gamle dokumenter til en forudlagt kabale, i stedet for nysgerrigt at fremlægge hvad arkiverne afslørede.

Selv med fuld støtte fra VK-regeringen, blev Bent Jensen dog ikke mødt med åbne arme i de hemmelige arkiver. Det var således under en borgerlig justitsminister, at Bent Jensen i en række breve måtte indskærpes vilkårene for arkivadgang og den underskrevne tavsheds erklæring. Heri står blandt andet direkte, at

Justitsministeriet ikke finder at Bent Jensen har været berettiget til at anføre, at ”PET anså Jørgen Dragsdahl for at være KGB-agent”. Til en vis grad er PETs harme forståelig, men jeg har selv kæmpet for at få adgang til tudsegamle oplysninger, og genkender til fulde også Bent Jensens frustration. Ikke mindst over, at selv mere end 50 år gamle oplysninger fortsat holdes hemmelige.

Naturligvis rummer arkiverne mest skummelt materiale om ”fjenderne”, og det er netop afslørende at se hvor enøjtet denne er blevet jagtet. Tusindvis af kendte venstreorienterede er ihærdigt blevet overvåget, på trods af at de netop i kraft af deres meget offentlige holdninger ville have ekstra svært ved at få adgang til fortrolige dokumenter.

Her er blevet kikket lige under nærmeste lygtepæl og alt for lidt i de mørke kroge, hvor fx pengeglade folk i militæret og ministerierne af alt andet end ideologiske grunde kunne finde på at sælge hemmeligheder.

Bent Jensen skriver, at ”PET havde et meget afklaret syn på 1980ernes fredsbevægelser”, der internt blev omtalt som ”de såkaldte fredsbevægelser”. I en oprensning bliver det alarmerende nævnt, både af kilden PET og lige så skræmt af Bent Jensen, at også Aldrig Mere Krig havde ”gode kontakter til Øst”. Det er da godt at høre – det ville have været mere pinligt, hvis AMK ikke havde haft gode kontakter til også denne del af kloden.

Meget tyder på, at det omfattende værk på 1512 sider blev for meget for forfatteren og hans unævnte hjælpere. Når der springes fra afsnit til afsnit kommer der af og til referencer til begivenheder, der ikke er introduceret. AMK bliver omtalt i et afsnit med overskriften ”Frontorganisationer og Stockholms-appellen”. Hvad ”Stockholm-appellen” er bliver aldrig forklaret, men der fortælles grundigt om DKPs forsøg på at samle underskrifter ind. Appellen fra 1950 var en velment opfordring til et forbud mod atomvåben, fra før Sovjet selv fik fat i dem.

Bent Jensen skriver om 1980erne og den tids ”nye fredsorganisationer”, som overraskende nok indbefatter det gamle AMK. Næste sætning fortæller, at ”KGB anså alle disse grupper for at være kommunistiske frontorganisationer”, selv om den konkrete oprensning tydeligvis er hans egen og ikke KGBs. Og lige så underligt står der så, at KGB alligevel fandt det nødvendigt kun at kontakte disse påståede ”frontorganisationer” gennem ”tillidsfolk, som ikke var kommunister”.

Naturligvis får fodnoteperioden solid dækning, selv om der som bekendt trods al virakken kun blev skrevet to danske fodnoter ind i NATOs dokumenter, hhv imod opstillingen af mellemdistanceraketter, og mod stjernekrigsprojektet. Resten af beslutningerne blev kun vedtaget i Folketinget, hvor fx et krav i 1987 om at USAs radar i Thule ikke måtte bruges til antiraketsystemer også blev støttet af udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen og Venstre. Dette nævnes ikke.

Perioden giver klart Bent Jensen nogle problemer, for hele værket er dedikeret til ”alle der vil og ville bevare Danmark”, kaldet ”FlertalsDanmark” og ”det danske samfunds status quo-kræfter”. Modsætningen er ”de kræfter, som stod udenfor og ønskede det danske samfund revolutioneret”. Men hele vejen gennem 80erne bak-

kede ”Flertals–Danmark” solidt op bag de partier, som stod for fodnoterne – det hed jo netop ”Det Alternative Flertal”. Gentagne meningsmålinger viste så klar modstand mod den øgede oprustning, at der selv blandt NATO-tilhængere var 50 procent imod nye NATO-raketter. Her bruger Bent Jensen igen sin buldrende retorik for at overdøve dette ubekvemme flertal.

Bogen dækker 46 år, omend mange år (ligesom i min anmeldelse) får en stedmoderlig behandling. Bent Jensen bryster sig af at have dykket ned i en del sovjetiske arkiver som den første danske forsker, men selv om han frit har kunnet referere fra dem, udebliver de rigtig gode historier. Her kunne han med fordel have skelet mere til andres behandling af perioden, hvor fx en Erik Nørgaard i sin journalistik og bøger om ”Den Usynlige Krig” helt tilbage i 70erne fik afdækket DKPs undergrundsarbejde langt mere udtømmende. Undervejs får vi dog en del at vide om Sovjets påvirkningsforsøg. Når fredsbevægelsen og andre folkelige initiativer nævnes, bliver dette fremlagt som om ingen selvstændig tænkning herhjemme har været mulig – alt er sket på mere eller mindre bevidst ordre fra Sovjet. Bent Jensen løber mange åbne døre ind i sin ikke overraskende påvisning af, at der faktisk fandtes nogle få af sådanne følgagtige organisationer. Men dem behandlede vi jo også den gang med nødvendig varsomhed. En del fredsfolk omtalte muntert Samarbejdskomiteen for Fred og Sikkerhed som Samarbejds-DKPeen, hvilket naturligvis ikke hindrede os i lave fornuftigt fredelige ting sammen med dem.

Første binds forside har en NATO-stjerne og en sovjetisk tapperhedsmedalje, nok blot fordi denne også er en stjerne. På bind to er Sovjet-stjernen på platteste vis byttet ud med et fredstegn, og sådan fungerer argumentationen også inde i bogen.

En så solid slagside er naturligvis også til stede i en del af de værker, som ser med mere sympatiske øjne på fredsbevægelsens arbejde gennem tiden. Udgivelserne fra DIIS havde trods deres fejl en bedre balance, og blev netop derfor anstødsstenen til at denne nye modfortælling skulle fabrikeres.

Alle vi reelt interesserede læsere, der ligesom professoren var skræmte også af Sovjets militarisme, har desværre ikke fået den solide fortælling om regimets pres mod Danmark. Mest er det en desværre ubevidst fremvisning af solide skyklapper hos de danske overvågere, og hvorledes dette skarpt forenklede sorthvide syn prægede vores nære fortid – og fortsat dominerer i nutiden. Selv om Bent Jensen har sat sig for at dokumentere kommunisternes fordrejninger, faldet han selv tungt i samme grøft. Og det er skræmmende, at regeringsnedsat forskning ikke har udstyret Jensen med så solide medarbejdere, at bogens værste brølere kunne luges bort. Jeg har ikke fået læst samtlige værkets 1500 sider endnu. Det går langsomt, da jeg som nævnt konstant

bliver nød til at tjekke bogens stærkt manipulerede oplysninger. Men det er derfor en rigtig god inspiration til at også læse op på disse 50 års spændende historie andre steder. Værket er på ingen måde kronologisk, og beskrivelserne af begivenheder spredt under de forskellige aktørers emneområder. Dette virker mere forstyrrende end givtigt, og gør bogen til et besværligt opslagsværk. Det vil være en fordel for interesserede at købe bogen elektronisk, så der nemmere kan søges i indholdet. Værket er allerede på tilbud hos Saxo til stærkt nedsat pris.

”Ulve, får og vogtere” af Bent Jensen. 1512 s. Gyldendal 2014.

Gyldendal.dk/bentjensendenkoldekrig

HØR RADIOPROGRAMMER OM KOLDKRIGSBOGEN

En væsentlig aktør i fredsbevægelserne imod atomvåben under Den Kolde Krig var Jens Thoft, der under den kolde krig var aktiv i Kampagnen imod Atomvåben og Nej til Atomvåben, samt fortsat er medlem af Aldrig Mere Krig. Han var fredspolitisk ordfører for SF i Folketinget, og bliver omtalt i Bent Jensens bog ”Ulve, får og vogtere”, hvad han finder både løgnagtigt og misvisende. Jens Thoft fortæller om det på:

ArneHansen.net/dialog/fred/140228JensThoftomBJSbog64.htm

”Kvinder for Fred” var en anden stor og uafhængig fredsbevægelse i 1980erne, og man kan høre syv kvinder fortælle levende om deres fredsbevægelse i en række gruppeinterviews på Frederikshavn Lokalradios Dialogprogram. Disse syv programmerne kan findes på:

ArneHansen.net/dialog/

RUSSISK POLITI SLÅR NED PÅ KRIGSMODSTAND

Uropolitiet stoppede et antikrigsmøde i St. Petersborg mod afsendelsen af russiske tropper til Ukraine. De anholdt blandt andre en 75-årig mand, der fik en bøde på 1500 kroner. Hans brøde var et skilt med teksten ”Fred i verden”.

Manden begrundede sin protest med, at han selv havde været barn under Leningrads belejring, og derfor alt for godt vidste, hvad krig indebar. Plakaten med de håndskrevne ord havde han fået fra en kvinde, der var for genert til selv at holde det op.

Bøden overstiger en måneds pension, men manden har nægtet at modtage bidrag – han ønsker ikke at skabe det indtryk, at han får penge for at deltage i protesten. Modsat dette bliver statsansatte presset til at deltage i møder til støtte for øget militært engagement i konflikten, hvilket lærernes uafhængige fagforening Uchitel forsøger at få stoppet.

SPTimes.ru/story/39315

VOLDENS UVÆSEN*Af Jørgen Dragsdahl*

Voldsanvendelsen i revolutionær kamp har ofte knust de humanistiske idealer, som motiverede de revolutionære. Eksemplerne er talrige – fra Frankrig til Zimbabwe, fra Rusland til Alger, Vietnam osv. Og nu afslører en bog fra Antifascistisk Aktion, at der også kan hentes eksempler fra Århus.

I anledning af organisationen Antifascistisk Aktions 20 års fødselsdag har en gruppe anonyme aktivister skrevet et værk, som fortjener opmærksomhed. Årsagen er ikke de litterære kvaliteter, for bogen er ekstremt ujævn. Når bogen alligevel kan anbefales, skyldes det, at gruppen har leveret et kildemateriale, som kan anvendes til diskussion af drivkræfterne bag og metoderne i disse aktivisters kamp.

Den erklærede hensigt med udgivelsen er, at den skal være et debatoplæg om, ”hvordan man mest effektivt imødegår den fascistiske trussel”. Opgaven er løst med brug af teori fra politisk videnskab, advarsler mod propagandistiske vildspor, lidt selvkritik og tilsyneladende ærlig udstilling af groteske overgreb i bevægelsen selv.

Forfatterne advarer imod den ”overdrevne” brug af fascismebegrebet, som udvander dets politiske indhold. Man beskæftiger sig rimeligt indgående med fire fascistiske mærkesager – antisocialisme, ultranationalisme, racisme og autoritærisme. Selv savner jeg en forståelse for, at ”racisme” er en kombination af magt og fordomme – samt at racismen, i forskellige grader, er meget udbredt. Forfatterne bevæger sig dog i denne retning, når de fremhæver, at den biologiske racelære helt står i skyggen af den nye kulturracisme, som anvender religiøse, historiske og kulturelle forhold.

Mest interessant er debatoplægget, når det berører bevægelsens brug af vold. Her kan en selvbiografisk note fra forfatteren være nyttig. Jeg var i slutningen af 60erne, starten af 70erne, meget tæt på Det Sorte Panterparti i USA – en væbnet, delvist underjordisk, del af sorte amerikaneres frihedsbevægelse. Panterpartiet havde en overgang ordene ”for selvforsvar” med i sit officielle navn, og ledelsen understregede, at vold i den revolutionære kamp kun var legitim, når alle lovlige midler var udtømte.

Alt for tit bliver overvejelserne omkring vold hængende i en principiel, moralsk diskussion af vold. Men hvis man anerkender, at brug af vold kan være nødvendig, bør debatten mellem ”tilhængere af vold” ikke ophøre. Forfatterne konstaterer, at

”den vold, vi anvender, påvirker os”. Man kan blive afstumpet, og det fremgår af interne voldssager fra bevægelserne i både Sverige og Danmark.

Hvis en gruppe eller bevægelse åbner for brug af vold, selv når det blot er i ”selvforsvar”, får man nedbrudt en barriere, som beskytter imod nogle af menneskets værste impulser. Det er nødvendigt med meget streng disciplin og stram ideologisk indoktrinering, hvis voldsanvendelsen ikke skal leve sit eget, løbske, liv. Begge forudsætninger er søgt imødekommet med en ganske ihærdig indsats i både politiet og militæret, som håndterer statens voldsmonopol, men alligevel går det ofte galt. Begge dele blev også håndhævet i Det Sorte Panterparti, men alligevel gik det galt med voldtægter og sadistiske mord.

Intet i bogen tyder på, at man i Århus, hvor bevægelsens brug af vold slog indad og førte til bl.a. en voldtægt, havde hverken disciplin eller højt ideologisk niveau. En BZer fra denne by citeres for, at jo mere vold der forekom, desto mere blev det et ”hårdt miljø”, hvor folk drak og lavede mindre politisk arbejde. I miljøet havde folk ”meget en machoid attitude i forhold til at tage ud og smadre nazier”.

Så man efterlades med spørgsmålet: Vil den antifascistiske bevægelses principielle ja til vold i selvforsvar blive fulgt op med den nødvendige disciplin og mobilisering af mentale ressourcer? Og kan man klare denne opgave, selv når man fra historien ved, at det ikke er nogen garanti imod, at vold slipper destruktive kræfter løs?

Bogen Antifascistisk Aktion: ”At knuse fascismen – Fascisme og antifascisme i det nye årtusinde” kan købes i Revoshop. Den uforkortede anmeldelse kan læses på: Modkraft.dk/artikel/voldens-uv%C3%A6sen

BØRN SKAL KÆMPE VILDT

- Det er lidt en del af 70er pædagogikken, at man ikke må slå og ikke lege krig. Og det ligger stadig lidt i pædagogkulturen, men børnene går glip af rigtig meget læring, hvis vi ikke tillader de vilde lege, siger idrætspædagog Lise Steffensen.

Hun har skrevet bogen ”Tigertræning” med instruktioner i, hvordan forældre og pædagoger skal tillade kampeleje som en vigtig del af børnenes udvikling. [Tom Jyllands-Posten.dk/indland/ECE6566465/boern-skal-kaempe-mere-og-vildere/](http://TomJyllands-Posten.dk/indland/ECE6566465/boern-skal-kaempe-mere-og-vildere/)

MILITÆRET PÅ REKLAMETUR

Uddannelse uden grænser hedder Danmarks største uddannelsesmesse. Militæret mente de var grænseløse nok til at bruge messen til at hverve nyt mandskab i en række byer i løbet af januar og februar. På Forsvarets stand kunne de unge uddannelsessøgende tage en test for at se, ”hvilken af Forsvarets mange uddannelser, der passer bedst til deres evner og interesser”. Og der er åbenbart spændende muligheder: ”Under uddannelsen lærer du primært om dit speciale, men i ligeså høj grad hvordan det kan bruges i praksis. Den ene dag sidder du begravet i teori – den næste hænger du en bombe under en F-16 jager.” [Tom WRI-irg.org/SowingSeedsOnline](http://TomWRI-irg.org/SowingSeedsOnline)

AMBITIØS ARBEJDSPLAN FOR FREDSMINISTERIUM*Af Hasse Schneidermann*

”Fredsministeriet skal i løbet af 2014 udvikle sig yderligere, som både inkluderende, inspirerende og koordinerende for grupper og foreninger som går ind for vores formål, som et ’nav’ for fredelig aktivitet i forlængelse af vedtægterne.

De vigtigste fælles opgave er, at samle fredsbevægelsen, virke som et fredeligt alternativ overfor befolkningen til krigspolitikken og fortsat skubbe til politikerne – i forlængelse af erfaringer fra Bornholms- og Dialogmødet.”

Fredsministeriet.dk deltager igen i år med eget telt og aktiviteter på Bornholmsmødet, som finder sted mellem den 12.-16. juni i år. Det blev besluttet på netværkets årsmøde, der blev holdt på Københavns Rådhus. På årsmødet kiggede medlemmerne tilbage på året der gik og vedtog målsætning og arbejdsplan for det kommende. Det var på baggrund af to succesfulde arrangementer, først fredsforedrag og -musik i sommerteltet på Bornholm og det senere dialogmødet om fredsaktivistisk udenrigspolitik på Christiansborg på FN's Internationale Fredsdag, at bestyrelsen op til årsmødet foreslog at gøre begge dele til tradition. Foruden Bornholmsmødet vil fredsministeriet i år forsøge at arrangere en fredskoncert den 21. september. Måske i samarbejde med andre organisationer bl.a. Golden Days Copenhagen, som i de samme dage fokuserer på den 1. Verdenskrig.

På årsmødet var der imidlertid masser af andre ideer til, hvad netværket skal beskæftige sig med. Forud for årets første Fællesmøde fungerede den genvalgte og supplerede bestyrelsen derfor som ”idéstøvsuger” og kunne på det møde fremlægge forslag til en udvidet handlings- og projektplan, som efter munter og fredelig diskussion igen blev vedtaget. Ud over de to nævnte arrangementer indeholder planen nu bl.a. medvirken til udgivelse af en fredsavis i foråret, afholdelse af en mediekonference i det sene efterår, et weekend seminar med fokus på netværkets egen organisationsudvikling og deltagelse i en række nordiske fredsmøder. En ting er imidlertid at formulere en ambitiøs målsætning og arbejdsplan – en anden er at etablere forpligtende samarbejde om at realisere den.

Fredsministeriet.dk er en forening og fungerer som et løst koblet netværk. De mange organisationer og enkeltpersoner har forskelligt syn på verdensfreden og har naturligvis travlt med deres eget. De er imidlertid enige i fredsministeriets overordnede målsætning og sandsynligvis også i både målsætningen og arbejdsplanen for i år. Det vil blandt andet vise sig i løbet af de næste fællesmøder, hvor de konkrete arbejdsopgaver skal udmøntes og fordeles.

Medlemmer af AMKs bestyrelse har arbejdet konstruktivt for virkeliggørelsen af netværkets målsætning, lige som vi har støttet arbejdet økonomisk. På førstkommande bestyrelsesmøde skal vi finde ud af hvilke konkrete opgaver vi vil og kan påtage os, ligesom vi glæder os til at fortælle nyt på AMKs Årsmøde.

De næste fællesmøder er 6. april, 10. maj, 14. juni og 9. august. Følg med på

Fredsministeriet.dk

GEERT GRØNNEGAARD TAKKER AF*Af Arne Hansen*

Geert Grønnegaard er det pt. længstsiddende medlem af Aldrig Mere Krigs bestyrelse. Han var tidligere også en meget sprælsk fredsaktivist, men de spektakulære antimilitaristiske happenings har i de senere år mest foldet sig ud på brevpapiret – med utallige forslag til hvordan vi skaber en verden uden militær. Den nu 80-årige men fortsat meget aktive bridgespiller og tidligere flyverløjtnant træder tilbage som formand for AMK på Årsmødet til april.

Vejen til pacifismen tog lidt tid. Geert gik først på Herlufsholm. På denne militaristiske kostskole blev der bare fra Geerts årgang til 6-8 generaler og forsvarsministre. Geert selv blev officer af reserven efter værnepligten som flyverløjtnant i Værløse og en 4-årig uddannelse til civilingeniør på Polyteknisk Læreanstalt.

I 60'erne blev mange folk bange for atomtruslen fra en atomkrig mellem USA og Sovjet. Læsning af den århusianske rektor Aage Bertelsens pacifistiske bog ”Her er dit våben” fra 1962 fik fra den ene dag til den anden Geert Grønnegaard til at følge bogens pacifistiske overbevisning, så officeren meldte sig straks som militærnægter – og blev aktiv i Aldrig Mere Krig. Her var Geert med til at lave AMKs Våbenregister, som blev brugt til bog om dansk våbenhandel i samarbejde med De Danske Vietnamkomiteer.

Geert skrev om den elendige danske våbenkontrol. Jørgen Høyer blev som den værste våbenfabrikant under Vietnamkrigen anmeldt til våbenkontrollen for ulovlig våbeneksport til det krigsførende USA, og efterlyst på plakat som ”Danmarks Mest Ustraffede Mand”.

De følgende mange år deltog Geert i påskemarcherne fra Holbæk til København for et atomvåbenfrit Danmark, som den socialdemokratiske kirkeminister Bodil Koch støttede i sin tale ved ankomsten til København, og bidrog til en positiv folkestemning, så atomvåbenfrihed blev til officiel dansk politik. Udenrigsminister Uffe Ellemann Jensen måtte i 1980'erne acceptere Danmark som atomvåbenfri zone også til havs, ivrigt håndhævet af den socialdemokratiske udenrigsordfører Lasse Budtz. Denne blev så de borgerlige politikeres foretrukne skydeskive, og er det fortsat. Fredsikonet Lasse Budtz blev i 2003 set af Geert ved kæmpedemonstrationen imod at starte en krig mod Irak, med deltagelse af måske 70.000 mennesker.

AMKs pacifister lavede i 1968 antimilitaristisk legeplads på et dyrskue, men blev smidt ud inden, for plakater med påskrifter som ”Nu har kongen ikke flere

Fra Aldrig Mere Krigs Hovedbestyrelse vil vi takke Geert for sin livslange indsats med såvel sjove happenings som nørdet fredslobbyarbejde.

giftefærdige døtre – sælg garderhusarhestene til sportsrideklubberne”. Medierne dækkede ivrigt udsmidningen. Også i 1970 med en aktion ved en bispeindvielse i Københavns domkirke, hvor Geert høfligt afvæbnede de sabelbærende officerer i kirkens våbenhus. Herhjemme blev det til støbningen af flotte fortovsfliser med en række fodspor fra militærstøvler, og et citat fra vismanden Lao-tse: ”I de store hæres fodspor følger bestandig hungersnød”. Fliserne blev stillet op rundt omkring i landet med kunststøtte, og kan fortsat findes fx i Kolding og Ringsted.

I 90'erne havde EU lavet en fond til omstilling fra våbenproduktion til civil produktion. Det danske militær fiklede med ansøgningen og snød sig ulovligt til støtte, som blev brugt til en udstilling om våbenproduktion. AMK anmeldte snyderiet og fik medhold, men Danmark slap for at tilbagebetale på grund af beløbets ringe størrelse, altså med EUs øjne. Våbenregistret var blevet genopfrisket på EDB med hjælp fra Tom Vilmer Paamand og andre yngre kræfter, og kom med revl og krat op på at registrere 400 virksomheder, der producerede til militært brug. Justitsministeriet havde kun 20 på deres tilsvarende liste, da lovens definition er for afgrænset. Geert er også blevet inspireret af to andre tidligere medlemmer af hovedbestyrelsen – ikkevoldsaktionerne omtalt i fredsforsker Majken Jul Sørensens bog ”På barrikaderne for fred”, og aktivisten Ulla Rødgers ”nedrustning” af engelske krigsfly, der stod parat til at bombe Irak. Han mener, at militæret altid skal have et skrabet budget, for ikke at blive for stærkt og true demokratiet. Han angreb derfor, at det danske militær fik lov at beholde provenuet fra salg af nedlagte kaserner mv. og oven i snød sig til to milliarder i ekstra tillægsbevillinger til brug for normal vedligeholdelse. De enkelte folketingspolitikere kan ikke overskue budgettet, så der var behov for hjælpen fra nye unge veluddannede medlemmer i AMK, til at analysere militærets ansøgninger kritisk.

Hvad blev der af den omskoling af officerer til fredelige afspændings- og udviklingsopgaver, som fortsat fremgår af militærets formålsparagraf?

Hvorfor skal der laves reklameprogrammer for militæret, hver gang en bare nogenlunde hård vinter giver dem en undskyldning for at sende de tonstunge camouflagede bæltekrøretøjer ud i gaderne for at køre folk hen til lægen?

Og hvorfor bliver der ikke lavet tillidsskabende udviklingsaktiviteter i Afghanistan, lige som Geerts egne erfaringer med udviklingsarbejde i Afrika, hvor hans eneste bevæbning var en murerkasket?

Og der burde uddannes masser af fredsmæglere og lignende fredsskabere – også til at holde ikkevoldsdisciplin i egne rækker, når man optræder mere aktivistisk. Geert har fra sin gamle skrivemaskine sendt bunker af lignende spørgsmål og forslag til ministerier og politikere, i sin fortsatte kamp for at skabe fred og en verden med ikkevoldelige konfliktløsning.

AMKs blad har tradition for ikke at skrive fødselsdagsomtaler og lignende om egne medlemmer, men når en mangeårig formand går af, gør vi en enkelt undtagelse. Geert Grønnegaard har også fortalt om sit liv i tre radiointerviews:

ArneHansen.net/dialog/fred/130617GeertGrPortraetint64.htm

KAN DU VÆRE FREDELIG PÅ FACEBOOK?

Resten af verden er på Facebook, men AMK har endnu ikke som forening kastet sig over denne mulighed. Derfor efterspørger vi DIG, som har gode erfaringer på Facebook, og har tid til at kaste dig over denne opgave. Har du lyst og mod til at være husvært, holde siden i gang og i live, og selv bidrage med svar, hører vi meget gerne fra dig. Andre fra foreningen skal nok støtte! Kontakt

Arne Hansen på mobil 3042 0818 eller Arne@AldrigMereKrig.dk

ET SPØRGSMÅL OM MILITÆR

Af Poul Pedersen

Den 5. september modtog jeg en mail fra en skoleelev: ”Jeg er i gang med en projektopgave om militær teknologi i fremtiden og jeg ville meget gerne stille dig nogle spørgsmål om dette emne: Hvad synes du om at Danmark udvikler Dronefly?

Hvad synes du om at andre lande udvikler militære ting?

Synes du at det er godt eller dårligt at Danmark udvikler deres militær?

Synes du at det er godt eller dårligt at andre lande udvikler deres militær?”

Jeg sendte nedenstående korte svar:

Som al mulig anden teknik kan dronefly jo både bruges som krigsvåben og til nyttige fredelige aktiviteter. Efter min opfattelse fører al krigsførelse kun til forurening og forarmelse. Principielt kan jeg ikke have noget imod udvikling af dronefly. F eks kan et gevær jo bruges til jagt. dvs pleje af natur og fremskaffelse af mad. Krudt kan bruges ved sprængning af tunneller og andre nyttige anlæg.

Som nævnt i stk. 1 anser jeg alt militær som unyttigt for jordens befolkning. Det siges, at hvis alle jordens mennesker brugte ressourcer som os, så skulle vi bruge flere jordkloder. Hvis vi holdt op med al krig og koncentrerede os om at pleje miljø og mennesker, tror jeg vi kunne nøjes med den jordklode vi har.

Hvorfor skal vi udvikle militær? Det kan jo alligevel ikke stille noget op over for de store landes krigsmaskiner. Vi skal politisk tale for fredelig dialog i verdenspolitikken og ikke som nu, opfordre mennesker til at gøre oprør for at kæmpe for menneskerettigheder. De mest basale menneskerettigheder er rent vand og ren luft og en tarvelig kost. Det mister mange mennesker i krigene. Se bare Syrien. Af foranstående bemærkninger fremgår det vist tydeligt, at jeg ikke synes andre lande skulle udvikle militær. *mvh Poul*

KOM TIL ALDRIG MERE KRIGS ÅRSMØDE DEN 26.-27. APRIL I SILKEBORG

Vi indleder lørdag klokken 13 med at spise frokost sammen. Mødet klokken 14 er åbent for alle interesserede, også ikke-medlemmer af AMK, og er som altid afsat til en uformel debat af aktuelle emner, der berører os som pacifister. Årets oplægsholder er vi meget glade for at kunne præsentere:

Isabel Bramsen, Ph.d. stipendiat på det nye fredsforskningsinstitut, CRIC – ”Centre for Resolution of International Conflicts”. Isabel Bramsen vil fortælle os om fredsforskningen i CRIC-regi – og vi vil fortælle hende om mulighederne i at samarbejde med Aldrig Mere Krig. Vi serverer frokost, kaffe og aftensmad lørdag, samt morgenmad, frokost og kaffe søndag.

Der er mulighed for overnatning på stedet, der fungerer som lejrskole – husk selv at tage sovepose eller lignende med. AMK giver op til 300 kroner i tilskud til rejsen mod fremvisning af togbillet (eller bil), for udgiften over de første 100 kroner, beregnet efter billigste tog/bus pris for den pågældende rejse.

Selve Årsmødet foregår søndag fra klokken 10 og forventes afsluttet senest klokken 16 – her skal vi også have fundet en ny formand til foreningen.

Mødet foregår igen i den tidligere militærnægterlejr i Kompedal plantage.

Kompedallejren: Kompedalvej 13, Gråmose, 7442 Engesvang, Silkeborg.

Du kan eventuelt blive afhentet på Engesvang station lørdag klokken 12:15 for de sidste ti km til lejren, hvilket fx passer med lyntoget fra København H med afgang klokken 8:50 og skift i Skanderborg. Tilmelding og indsendelse af forslag til Årsmødets dagsorden, skal ske senest lørdag den 19. april til AMK via:

Hermod Folke Hansen, Nørremarksvej 4, 6880 Tarm, via tlf: 97373163, mobil: 20623163 eller via e-mail til: info@aldrigmerekrig.dk. Husk at anføre, hvis du ønsker overnatning, vegetarmad – og afhentning på stationen og retur.

Mød Isabel Bramsen fra CRIC

Lørdag den 26. april klokken 14.

“Der er et stigende behov for at udvide Danmarks handlemuligheder i tidlige faser af en konflikt, også før volden er brudt ud. Først og fremmest er der behov for en større forståelse for konfliktens og voldens dynamikker blandt politikere og embedsmænd, hvilket vil forhøje mulighederne for at forebygge voldelige udfald.

Herudover, burde Danmark investere mere i forebyggende diplomati og infrastrukturer, der støtter ikke-militære konfliktløsnings-processer, herunder mægling, problemløsnings-workshops, undervisning i ikke-voldelige metoder for demonstranter samt en civil indsatsstyrke. Danmark har et stort ansvar for, i samarbejde med bl.a. de andre nordiske lande, at forebygge voldelige konflikter og bidrage til at fremme konstruktive forandringsprocesser med fredelige midler.”

- Isabel Bramsen

ORDINÆRT ÅRSMØDE**i foreningen Aldrig Mere Krig**

Søndag den 27. april klokken 10.

Dagsorden

Valg af ordstyrer og referent.
Beretning fra hovedbestyrelse og kasserer.
Drøftelse og vedtagelse af arbejdsplan.
Nominering af kandidater til fredsrosen.
Indkomne forslag.
Eventuel årsmødeudtalelse.
Fastsættelse af kontingent for 2015.
Valg af hovedbestyrelse.
Fastsættelse af sted for næste årsmøde.
Eventuelt.

Kontakt: Hermod Folke Hansen, Nørremarksvej 4, 6880 Tarm Telefon: +45 97373163 E-mail: info@AldrigMereKrig.dk	Bank: Arbejdernes Landsbank, Reg.nr: 5396 Konto. nr: 0309139 Giro på posthus: nr. 80237278.
Besøg vores websted: www.AldrigMereKrig.dk	Regnskabsfører (kasserer): Poul Pedersen Fyrresvinget 35, 8600 Silkeborg, tlf. 8683 6690 Poul@AldrigMereKrig.dk

Hovedbestyrelse:

Arne Hansen, Sønderjyllands Allé 35, 9900 Frederikshavn Tlf.: 9842 5542
Mobil: 3042 0818. Mail: arne@aldrigmerekrig.dk www.ArneHansen.net

Frands Wisbech Frydendal, Rådmands Boulevard 8 1th, 8900 Randers. Mail: frands@aldrigmerekrig.dk Tlf.: 5176 8486.

Geert Grønnegaard, Leragervej 8, 4174 Jystrup Tlf.: 5752 8250

Hermod Folke Hansen, Nørremarksvej 4, 6880 Tarm Tlf.: 9737 3163

Mobil: 2062 31263. Mail: hermod@aldrigmerekrig.dk

Majken Jul Sørensen, Sparsnäs 1010, 66891 Ed, Sverige.

Mail: majken@aldrigmerekrig.dk

Ny bog: AldrigMereKrig.dk

Poul Pedersen, Fyrresvinget 35, 8600 Silkeborg Tlf.: 8683 6690

Mobil: 4045 0847. Mail: mailto:poul@aldrigmerekrig.dk www.PAXmusik.dk

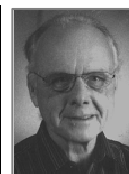
Tom Vilmer Paamand, Klemstrupvej 5, 8550 Ryomgård Tlf.: 3694 8328

Mobil: 5051 0328. Mail: tom@aldrigmerekrig.dk www.FRED.dk

Suppleanter:
Hasse Schneidermann, Markmusvej 18, 8410 Rønne Tlf.: 2333 4460

Mail: hasse@aldrigmerekrig.dk

Peder Frode Hansen Skårupvej 7, 7700 Thisted Tlf.: 9797 4215

AMKs Bestyrelse**Geert****Arne****Hermod****Hasse****Frands****Frode****Tom****Poul**

Redaktionen modtager gerne stof fra medlemmer og andre, helst i elektronisk form og udenlandske tekster oversat. Redaktionen gør opmærksom på at henvisninger og artikler i bladet kan have indhold, der ikke nødvendigvis udtrykker redaktionens eller AMKs holdninger.

Stof til Redaktion: Poul Pedersen og Tom Vilmer Paamand.

Afs: Aldrig Mere Krig
Landskontoret
Nørremarksvvej 4
6880 Tarm

B post

Til:

Bliv medlem af AMK Støt freden – "knæk et gevær med os Der er brug for pacifistiske synspunkter mere end nogensinde. Vi har brug for dig. Vi har brug for at blive flere			
Vi arbejder på at finde alternativer til oprustning og på at udvikle forsvarsformer, der bygger på ikke-vold. Aldrig Mere Krig er ikke knyttet til noget parti eller nogen religiøs forening.	__Oplysning om Aldrig mere krig Inkluderet i medlemskabet er bogen "Krudt uden Kugler" og AMKs emblem	__Enkeltperson kr. 225 __Par Kr. 300 __Uddannelsessøgende Kr. 150 __Pensionist Kr. 150 __Civil Værnepligtig Kr. 150	
Navn ----- Adresse ----- Tlf. ----- E-mail -----			
<p>At være pacifist er en livsholdning. Aldrig Mere Krig blev startet i 1926 og er i dag en af landets ældste fredsorganisationer.</p> <p>- derfor er AMK en gammel forening, der ikke kun kører på enkelte mærkesager</p> <p>- det er livet det drejer sig om, og den "sag" forældes ikke.</p> <p style="text-align: center;">Fred er en menneskeret – Krig er en forbrydelse mod menneskeheden Konflikter bør altid løses med fredelige midler Læs principprogram og vedtægter: www.AldrigMereKrig.dk/sider/vedtaegt.htm</p>			